

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglasa
se sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11409

Belgijska trenja

Bruselj, 1. septembra.

V tukajšnjih krogih pričakujejo demisijsko vlado in sicer radi odstopa finančnega ministra de Mana, ki pripada socialistični stranki. Kriza se poraja radi vprašanja plače predsednika vlade Van Zeelanda od strani Narodne banke, kjer je bil svojčas guverner. Na skupščini belgijske banke je namreč reksistični vodja Degrelle napadal vlado in predsednika vlade Van Zeelanda. Istočasno so se razvile poulične demonstracije. Reksistični senator Van Dieren je bil aretiran v bančni posvetovalnici, ker se je s silo uprl navodilom policije. Povod za te napade je nudi ekspozicija finančnega ministra De Mana, ki je zahteval reorganizacijo Belgijske banke. V zvezi s tem se je čutil predsednik vlade Van Zeeland primorana izjaviti, da ni sprejemal od banke, kjer je preje deloval, nikakršne plače, odkar je prevzel mesto ministrskega predsednika. Ob nekem posvetovanju socialističnih ministrov in na seji biroja glavnega sveta liberalne stranke se je proučil ekspozicija finančnega ministra in je izšel komunikacije, v katerem se med drugim poudarja:

V izključni skrbi za moralo v javnih ustanovah ter pri odgovornih osebah ugotavlja biro, da je ekspozicija finančnega ministra povzročila med narodom globok pomet. Ekspozicije se bo javno obravnavala. Članji biroja liberalne stranke so napravili sklepe, ki jih situacija nujno zahteva. Smatrajo za potrebno, da se čim prej skliče klub strankinih članov.

V zvezi s temi dogodki in spričo silne protagitacije opozicije radi navedene afeje je Van Zeeland v svojem organu »Independance belge« izjavil, da predstavlja denar, ki ga je kot predsednik vlade prejel od Narodne banke, ostanek plače, ki mu ga je banka dolgovala iz dobe, ko je bil guverner Belgijske banke. Ta denar mu je banka izplačala iz nejavnega računa.

Radi teh dogodkov se sestane belgijski parlament dne 7. t. m., kjer bo Van Zeeland stavil vprašanje zaupnice. Van Zeeland je v teku večerajšnjega dne sprejel več socialističnih in liberalnih ministrov ter ne izključuje v političnih krogih možnosti vladne krize, ki je tem verjetnejša, ker se snočnje seje belgijske vlade fin. minister ni hotel udeležiti.

Belgijska trenja kažejo, da niso celo tako zrelemu narodu, kakor je belgijski, prihranjena trenja, v katerih se sedaj izčiščajo ozadja te najnovejše mučne in neprijetne zadeve.

PODRŽAVLJENJE FRANCOSKIH ŽELEZNIC.

PARIZ, 1. septembra. Doznava se, da bo vlada sklepala o ukrepih za poddržavljenje železnice. Predsednik vlade Chaumetps je izjavil novinarjem, da se ti ukrepi smatrajo kot absolutno nujni.

TURŠKE MORNARICE NE BO!

ANKARA, 1. septembra. Za bližnji čas napovedani turški mornariški obisk v Jugoslaviji ter Italiji je bil nenadno odpovedan. To je nedvomno v zvezi z nedavnimi napadi neznanih podmornic in borbenih letal na ladje v Sredozemskem in Egejskem morju.

NOV REKORD RUSKEGA LETALCA.

MOSKVA, 1. septembra. Ruski letalec Kokinata je postavil nov hitrostni rekord na progi 5000 km s tem, da je na progi Moskva—Sevastopol—Moskva dosegel s svojim dvomotornim letalom povprečno hitrost 325 km.

V Španiji dveletna premirje, potem plebiscit

PARIZ, 1. septembra. Za slučaj, da se posreči sklicanje mednarodne konference v španskem vprašanju, obstoja namen, da se med obema strankama doseže dvoletno premirje. V tem slučaju naj bi mednarodni kapital podprl obe stranki za ponovno izgraditev zaselenih področij, nakar naj bi se izvršil plebiscit.

ST. JEAN DE LUZ, 1. septembra. Semkaj so prispele vesti iz Valencije, po katerih se je razkrila nevarna zarota, potom katere naj bi se zrušila valencijska vlada. V zaroto so zapleteni številni gardisti in policijski napadalni oddelki, ki naj bi v samem mestu dvignili upor ter izvedli sličen puč, kakor so ga gardisti izvedli v Santandru. Razen tega naj bi se zajela vsa Negrinova vlada, nakar bi frankovci v naglih pohodih prodrli do Valencije in likvidirali valencijsko vlado. Situacija v mestu je zelo napeta in popolnoma negotova. Navedena vest še ni potrjena.

Kitajci so izgradili svojo „Hindenburgovo linijo“

LONDON, 1. septembra. DNB poroča: Po poročilih in Nankinga je maršal Čang-kajšek izjavil Reuterjevemu zastopniku, da je mednarodna intervencija v kitajsko-japonskem konfliktu nujno potrebna. Vse vlade imajo dolžnost, da ukrenejo vse potrebno, da preprečijo propad Kitajske in omogočijo pravičen sporazum.

ŠANGHAI, 1. septembra. Iz japonskih virov se doznava, da so Japonci zavzeli mesto Wusung. Japonski napad se nadaljuje v severozapadni smeri. Zdi se, da so utrbe severno tega mesta še v kitajskih rokah. Nankinška vlada je proglasila mobilizacijo vseh moških od 18. do 45. leta. V zadnjih dneh se držijo Japonci

v defenzivi, da ne bi svojih sil preveč angažirali v krvavih borbah s Kitajci. Kitajci so izkoristili ta odmor za to, da so od Lotiena preko Tatuana pa vse do severnega kolodvora izgradili silno obrambno linijo, ki so jo označili kot kitajsko Hindenburgovo linijo. Ta linija je izgrajena s cementom. Kitajci zatrjujejo, da si bodo Japonci ob tej liniji polomili zobe.

TOKIO, 1. septembra. V tukajšnjih krogih je vznemirjenje radi nekaterih londonskih vestí, po katerih je vlada Velike Britanije dovolila kitajskim ladjam, da razobešajo britansko zastavo, da se tako odmaknejo blokadi.

Rimska vabila negušu

PARIZ, 1. septembra. Listi poročajo, da je italijanska vlada ponovno poslala negušu povabilo, naj se vrne v Abesinijo, da tam kot njen vazal sodeluje pri ure-

ditvi nove Abesinije. Bivši abesinski cesar Haile Selasije, ki še vedno upa na angleško pomoč, je italijanski predlog odklonil.

Trije nemški kardinali povabljeni na nürnbergski kongres!

PARIZ, 1. septembra. »Agence Radio« poroča iz Berlina: Trije nemški kardinali, in sicer kardinal Faulhaber iz Monakova, kardinal Schultze iz Kolina in kardinal Bertram so bili povabljeni, da se udele-

žijo narodno socialističnega kongresa v Nürnbergu. To senzacionalno povabilo je v zvezi z željo NSDAP, da se vpostavi boljše odnošaji s cerkvijo. Ni še znano, če bodo kardinali povabilo sprejeli.

Rajh se je odločil za Japonce

RIM, 1. septembra. Po vesteh iz rajha je pozval Hitler v Berchtesgaden zunanjega ministra Neuratha in ministra Hessa. V zvezi s temi razgovori je izvajanje posledic spričo objave rusko kitajskega pakta o nenapadanju, ki je ustvaril za

Nemčijo popolnoma novo situacijo. Prvotno je Nemčija hotela vzdrževati z Japonsko prijateljske, s Kitajsko pa trgovske zveze. Nova situacija pa je povzročila, da Nemčija čim bolj izgradi os Tokio-Berlin.

Strokovnjaki priporočajo ukinitve kontrole

PARIZ, 1. septembra. Pariški listi poročajo, da se v Londonu resno obravnava vprašanje, da ukineta Anglija in Francija kontrolo nad španskimi pomorskimi obalami. Odbor za nevmešavanje se je te dni pečal s poročilom komiteja strokovnjakov, v katerem se priporoča ukinitve angleško francoske pomorske kontrole, ker niso rezultati kontrole v nikakršnem razmerju s stroški. Domnevati je, da bo to

stališče komiteja strokovnjakov zelo vplivalo na sklepe v odboru za nevmešavanje. Pri tej priliki povdarjajo, da se nadaljuje oskrba frankovcev z orožjem in municijo preko Portugalske v zelo stopnjevanju meri, saj ni na tej strani niti kopna, niti pomorska kontrola kaj učinkovita. Po mnenju odločilnih angleških krogov je potemtakem nujno potrebna popolna reorganizacija kontrolne službe.

Od 1. do 12. septembra

LIUBLJANSKI VELESEJEM

50% popusta na železnici, parobrodih
Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za Din 2.—

RAZSTAVA SLOV. NOVINARSTVA

Razstava indija. Materi za otroka. Umetnost. Vrtnarstvo. Eksotične ribice. Zoo. Male domače živali. Industrija, obrt.

Tekmovanje harmonikarjev 12. septembra.

KRASNO ZABAVIŠČE.

Velikomestni varieté popoldanske predstave zastoj. VABIMO VAS!

Sinajski sklepi

Ob zaključku zasedanja stalnega sveta držav Male antante v Sinaji je bil izdan sledeči komunikacije, ki izpričuje utrjeno skupnost držav Male antante ter vzajemno zvestobo. Komunikacije obsega sledeče točke:

1. Podrobna izmenjava misli med tremi ministri, tako glede sedanjega mednarodnega položaja, kakor glede posameznih problemov, ki se tičejo neposredno treh držav, je dala priložnost za ugotovitev popolne enotnosti naziranja o vprašanjih, ki so jih proučevali, in popolna soglasja glede tega, da nadaljujejo in okrepe akcijo Male antante, v skladu s cilji in s koristmi držav, ki jo tvorijo. Izvajajoč že 17 let popolnoma dosledno politiko, je Mala antanta odločena, da ji ostane zvesta. Trije ministri so zadovoljni, ker so mogli priti do sklepa, da vzlic raznim vznemirljivim dejstvom, simptomu zboljšanja splošnega evropskega položaja, ki so ga poudarili že na svojem zadnjem sestanku v Beogradu, kakor vse kaže, dopuščajo upanje, da se bo dosegla pomiritev, ki bi ji mogla slediti doba pomirjenosti, v kateri bi bil zagotovljen mir v Evropi. Kakorkoli se bo razvijal položaj, stalni svet Male antante je trdno odločen zastaviti vse svoje sile in podpreti vsako akcijo, ki ji bo namen utrditve miru v zboljšanjem mednarodnega sodelovanja.

2. Stalni svet je odločen nadaljevati prav tako živo kakor v preteklosti svoje aktivno sodelovanje z Društvom narodov, tako na političnem področju, kakor na gospodarskem, socialnem in človekoljubnem. Politika držav Male antante se bo tudi nadalje ravnala po načelih pakta, ki tvorijo osnovo vsakega upanja za stalnost in mir. Glede možne spremembe pakta poudarja stalni svet ponovno svoje stališče, da za to spremembo ni povoda, temveč da bi bilo v bodoče celo treba proučevati način, kako bi se izvedla osnovna določila pakta in da bi se ta določila udrila v skladu s izkustvi, pridobljenimi v preteklosti.

3. Glede pogajanj za sklenitev novega locarnskega pakta, vztraja stalni svet na svojem stališču, da ne bi noben nov pakt pripomogel k učinkovitemu zasidranju miru v Evropi, če ne bo v skladu s takšnim sistemom varnosti, ki bi hkratu varoval mir tudi drugod.

4. Stalni svet ponovno poudarja odločnost treh držav, da vztraja strogo na stališču nevmešavanja, ki so ga zavzele že prvi trenutek nasproti dogodkom na Španskem, in da bodo tudi v bodoče dale svojo podporo vsaki organizaciji nadzorstva, ki bi odstranila nevarnost mednarodnih zapletitajev. Države Male antante ostanejo zveste načelu spoštovanja neodvisnosti narodov, ki morajo ostati svo-

Ob prvi razstavi slovenskega novinarstva

Danes dopoldne ob 10. uri je bila slavnostno odprta prva razstava slov. novinarstva v okviru ljubljanskega velesejma.

Najstarejši ljubljanski časopis, Kranjska dežela je dovolila leta 1678. solnograškemu tiskarju Janezu Baptistu Mayrju ustanovitev lastne tiskarne in knjižarne v Ljubljani. Že istega leta je Mayr natisnil »Hvalo Mariji« v latinskem jeziku in v tem letu je bila urejena že tudi knjižarna. Janez Mayr se je imenoval po pogodbi z deželo »Slavne dežele Kranjske tiskar in trgovec«. Leta 1708. je začel izhajati v njegovi tiskarni najstarejši ljubljanski časopis pod naslovom »Wöchentliche Extra-Ordinari«. Zvezek tega najstarejšega ljubljanskega časopisa, ki se hrani v knjižnici Narodnega muzeja v Ljubljani, obsega 33 listov četverke. Obiskovalci novinarske razstave na ljubljanskem velesejmu od 1. do 12. sept. se bodo seznanili še z mnogimi drugimi zanimivostmi iz zgodovine novinstva v Sloveniji.

Naši novinarji in naš tisk. Ko pogledamo, kakšne in kolike dolžnosti so naložene novinarjem v tisku in javnem življenju, vidimo pomen novinarskega dela in tudi vso upravičenost novinarskih zahtev. Po ujedinenju je moral naš tisk prevzeti veliko nalogo, da postane nacionalni tisk svobodne države z vsemi njenimi cilji v notranji in zunanji politiki. Kar je v našem novinarstvu doseženo v tem pogledu, je doseženo z lastnimi sredstvi in močmi samih novinarjev in novin.

bodni, v svojih državah naj si pa izberejo vladavino, ki jim ustreza. Če se to načelo ne bi splošno spoštovalo, se boje, da bi moglo priti do raznih zapletljivih, ker bi se na mednarodnem terenu našla nasprotstva ideologij in doktrin.

5. Stalni svet je bil srečen, da je mogel ugotoviti, da so ameriške Združene države z uradno izjavo državnega tajnika Cordela Bulla z 16. junija t. l. prispevale dragocen prispevek miru in mednarodnemu sodelovanju. Ker se je politika držav Male antante vedno ravnala po načelih, ki jih je vlada USA proglasila na tako precizen in iskren način, pozdravlja stalni svet s tem večjo simpatijo Hullovo izjavo, ki daje možnost sodelovanja USA tako na političnem kakor tudi na gospodarskem področju med evropskimi državami in veliko preokooceansko republiko.

6. Stalni svet je posvetil posebno pozornost političnim in gospodarskim odnosom med državami Male antante in drugimi državami dunavske kotline in ugotovil enodušno željo, da bi se vsi ti odnosi razvijali v duhu medsebojnega zupanja. Države Male antante ne bodo zamudile nobene priložnosti, da dokažejo svojo dobro voljo v tem pogledu.

7. Stalni svet ugotavlja z zadovoljstvom, da je trgovina med državami Male antante v stalnem naraščanju. Prepričan je, da bo nedavno sklenjena trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Romunijo imela prav tako za posledico še občutnejše povečanje volumna kupcij med obema državama. Po drugi strani pa cen

Naš tisk je v primerjavi s predvojnimi tiskom napravil ogromen korak naprej in s ponosom se lahko trdi, da se naši novinarji lahko mirno postavijo ob bok zapadno-evropskih novinarjev. O tem in še o marsičem se bo lahko naša javnost poučila na razstavi slovenskega novinarstva od 1. do 12. septembra in iz knjige, ki bo izšla ob otvoritvi razstave.

Velik zemljevid načitanosti Slovenije bo obiskovalcem novinarske razstave na ljubljanskem velesejmu na nazoren način pokazal, koliko čitajo Slovenci v posameznih srezih. Dvigljene ploskve plastičnega zemljevida bodo ponazorile, kolikšen delež celokupnega lanskega prometa časopisov odpade na posamezne srece. Čim večji je bil ta delež preračunan na število prebivalstva, tem višje leže ploskve srezov in obratno. Na postavljenih stebričkih bo lahko vsak obiskovalec primerjal, koliko so Slovenci v posameznih srezih prečitali izvodov dnevnikov, kmečkih listov, ostalih tednikov in revij ter mladinskih mesečnikov. Beli valji ponazorujejo, koliko papirja so porabili v srezih. Drug večji zemljevid s plastično dvignjenimi ploskvami Kranjske, Primorske, Štajerske, Koroške, Prekmurja in Beneške Slovenije bo spet predložil, koliko so Slovenci v teh razkosanih pokrajinah bivše monarhije prispevali k skupnemu napredku naše kulture. Ogromen globus se vrti sredi paviljona in zabava posetnike s svojimi zanimivostmi.

Kako se urejajo listi in sklada svinčeni stavek v strani, boste videli na razstavi slovenskega novinarstva. V posebnem

stalni svet vso aktivnost gospodarskega središča v Pragi in ugotavlja, da so se razni ugodni rezultati že dosegli. Izražajo prepričanje, da je ta ustanova poklicana pokazati v bodočnosti čedalje koristnejše rezultate. Glede gospodarskega sodelovanja med podunavskimi državami je stalni svet proučil pripravljala dela in določil postopek za doseganje zadanih ciljev. Stalni svet spremlja z živahno simpatijo poslanstvo, ki ga je prevzel na pobudo Francije in Velike Britanije predsednik belgijske vlade van Zeeland, da prouči možnost postopne ublažitve restriktivnih trgovinskih režimov. Prepričan, da večja svoboda v mednarodni trgovini mora ne samo povečati obseg trgovine in s tem splošno blaginjo, temveč tudi okrepiti občutek solidarnosti med narodi, izreka stalni svet upanje, da bodo rezultati te ankete rodili mednarodno akcijo, ki bi izposlovala gospodarsko razorožitev. V zvezi s tem želi stalni svet poudariti veliki pomen, ki ga pripisuje dragocenim nasvetom pisma, ki ga je Nj. Vel. kralj Leopold III. poslal 23. jul. van Zeelandu, prepričan, da bodo ti nasveti mogli obroditi zboljšanje mednarodnega sodelovanja na gospodarskem in finančnem področju.

8. Stalni svet je sklenil, da bo v kar najkrajšem času sklenil med tremi državami tudi konvencijo o legalizaciji dokumentov in njihovi dokazilni moči; načrt o tem je predložila češkoslovaška vlada.

9. Prihodnji sestanek sveta Male antante bo meseca septembra v Ženevi o priliki zasedanja skupščine DN.

paviljonu velesejma bo prikazan ves nastanek lista, od rokopa preko stavnega stroja, vlivanja naslovnih črk do tiskanja lista »Ljubljanskih novic«. Videli boste urednika in meterja pri delu ter lahko presojali, kako ogromno delo je bilo izvršeno v 140 letih, da je površina urejenih svinčenih strani narasla do števila 2.754.980 strani! Še pred 50 leti so uredniki sestavili povprečno 10.000 strani na leto, l. 1897 že 30.000. Ko so v novem stoletju prišli v naše tiskarne moderni

tiskarski stroji in je število čitateljev zmerom bolj raslo, je tudi uredniški posej zavzel vedno večji obseg. L. 1907 so uredniki sestavili in uredili že 42.000 strani, l. 1912 pa 62.000. Med vojno se je urednikovo polje sicer skrčilo na 42.000 strani, skokoma pa se je dvignilo po vojni doseglu l. 1924 že 120.000 strani. Tik pred zatretjem primorskega tiska je bilo delo slovenskih novinarjev na višku in beležilo 1928, rekordno množino 125.000 urejenih strani.

Jezikoslovni utinki

Še: Ščavnica

V »Jutru« z dne 8. avgusta t. l. sem zapisal nekaj spominov na čase pred 50 leti, ko se je pri Sv. Jurju ob Ščavnici snovalo Bralno društvo. Na to je v »Mariborskem Večerniku Jutra« z dne 11. avg. izšel člančič, kjer »Šavnica« brani pisavo Šavnica (ne: Ščavnica!) ter pozivlja občine, ki imajo v svojem imenu »Ščavnico«, naj bi se obrnile na banovinsko upravo in na ministrstvo, da se jim dovoli izprememba »Ščavnice« v »Šavnico«.

Da se pri tej stvari ne bi zgodila nesreča (ne vem, kako bi se tu drugače izrazil), se usojam kot rojak župe Sv. Jurja ob Ščavnici pojasniti vso stvar.

»Šavnica« utemeljuje svoj predlog pred vsem z etimologijo besede Ščavnica (oziroma Šavnica), češ, to ime prihaja od imena rastline »šavje« oziroma trave »šavnice«, ki raste po močvirnatih krajih ob tej reki v obilni meri, ter zato treba pisati »Šavnica«. Na to odgovarja znanost: res je pač, da je ime reke, za katero nam gre, in ime omenjene trave istega porekla, istega korena, ali ta koren se prvotno ni glasil »šav-« nego »ščav-« (oziroma še prej: štav-, štjav-?). V Pletersnikovem slovenskem slovarju najdemo »ščav, ščava, ščavec, ščavje, torej vsepovsodi šč. Beseda pomeni kiselo travo ali kiselo vodo oziroma reko, ki teče po slatinastih tleh (Miklošič je sicer ime reke Ščavnice vleklo bolj k drugemu pomenu korena »štav-«). V Mažuraničevim »Prinosima za hrvatsko-povjesni rječnik« imamo med drugim tudi »Štavico in Ščavnico« (hrvatskosrpski št ozir. šč je slovenski šč); prvotno št kaže tudi nemški Štainz, ki pomeni Ščavnico, ki pa se nahaja tudi na nemškem Štajerskem. Beseda se kot ime »slatin« ali kiselih vod nahaja tudi drugje po slovenskem svetu, tako imamo na Slovaškem Banjsko Štiavnico (češki Štávnice), na Poljskem pod Pieninami vzhodno od Tater Ščavnico (čisto kakor slovenski).

Močnejši bi bil drugi razlog, ki ga, če se motim, »Šavnica« tudi navaja, češ, ljudstvo govori Šavnica, a ne Ščavnica. Res je, da treba krajevna imena pisati tako, kakor jih ljudstvo dotičnih krajev govori. Toda tudi tu se treba držati nekkih mej, vsaj kar se tiče glasoslovja; če bi hoteli ime naše reke pisati čisto tako, kakor se beseda govori, bi morali v predzadnjem zlogu izpuščati i, zakaj ljudstvo govori »Šavnica«, ne »Ščavnica«. Dalje pa treba uvaževati še to, da, kolikor vem, ljudstvo ne izpreminja ob vsem toku re-

ke pravega šč v š; pri Sv. Jurju, pri Kapeli in v Gornji Radgoni res govorimo: išem (= iščem), puša (= pušča), ali v Ljutomeru sta menda že Radomerščak, Kamenščak; vsekakor pa je povsod le »Mürščak«. Kjer so take razlike, tam je najbolje vzeti tisto, kar je starejše, kar je prvotnejše in kar ustreza etimologiji.

Zato občine naj na svojih pečatih v miru pustijo svojo »Ščavnico«!

Dr. Fr. Ilešič,
univ. profesor v Zagrebu.

Novice z Murskega polja

Prvi absolvent tečaja za telesno vzgojo. Enomesečni tečaj za telesno vzgojo v Beogradu je absolviral in položil izpit za samostojnega nastavnika telesne vzgoje znanj sokolski delavec g. Alfonz Zeilhofer, šol. upravitelj na Cvenju pri Ljutomeru. Je prvi absolvent tega tečaja v našem srezu. Čestitamo!

Smrt radi poškodbe na kolesu. Posestniški sin Ernst Fajfer iz okolice Strigove se je vozil naglo s kolesom ter se zaklet v oje nekega voznika. Pri tem sunku je dobil tako močne poškodbe na prebavnih delih, da je še isto noč na posledicah umrl.

Vpisovanje. Na meščanski šoli v Ljutomeru bo vpisovanje v prvi razred 1. septembra, za vse ostale razrede pa 2. septembra, vsakokrat od pol osme ure dalje. Popravni izpiti bodo 4. septembra. Več na šolskih vratih. — Na glasbeni šoli bo vpisovanje v soboto 4. septembra od 8. do 12. ure in od 13. do 16. v glasbeni šoli. Vpisnina znaša 5 Din. Učni predmeti so: goslanje, klavir, kromatična harmonika, čelo, teorija, mladinsko in solistično petje. — Na strokovno nadaljevalni šoli bo vpisovanje učencev v nedeljo 5. septembra ob 10. uri. Vpisati se morajo vsi vajenci in vajenke ki se uče pri mojstrih v Ljutomeru, ljutomerski okolici, na Kamenščaku, Cezanjevcih, Lukavcih in Šalincih.

Mura je odplavila mlin! Narasla Mura je potopila v svojem močnem toku vodni mlin last g. Stanka Gregorinčiča iz Razkrižja. Z veliko težavo se je posrečilo domačinom in gasilski četi rešiti nekaj zrnja, moke in nekaj glavnih delov mlina, dočim je mnogo inventarja odplavalo po Muri. Lastnik trpi 60.000 Din škode, ker ni imel mlina zavarovanega proti taki nezgodi.

Sin...

Videla je vodnjak, pri katerem je polnil posode; videla ga je v jopici, z dolgimi lasmi, katere so mu odstrigli, preden je odšel med zuave.

Nenadoma je vztrepetala. Mala vratca, ki vodijo na polje, so se odprla. Psi niso lajali, in vendar se plazil prišlec ob zidu med čebelnjaki.

»Dobro dan mati!«

Njen Ivan stoji pred njo, ves zanemaren v svoji uniformi, osramočen, zmešan, tihi.

Nesrečnež je prišel z drugimi vred domov in se je plazil že eno uro okoli hiše in čakal, da bi oče odšel.

Rada bi ga zmerjala, a ni imela poguma. Saj ga že tako dolgo ni videla, tako dolgo ne objela! Podal ji je toliko dobrih razlogov, da je hrepenel po domovini, po kovačnici, po svojcih. Disciplinacija je postala še strožja in tovariši so ga imenovali le »Prusa«, ker je iz Elzasa doma. Vse, kar ji je povedal, mu je verovala. Med pogovorom sta stopila v sobo.

Otroci zbudjeni iz spanja, so pritekli bo-

si, v srcaji, da bi pozdravili velikega brata. Hoteli so mu dati jesti, a on ni bil lačen. Bil je le žejen in je pil v dolgih požirkih mrzlo vodo, dasi je spil prej v gostilni toliko belega vina in piva od jutra sem.

Na dvorišču se je nekdo oglašil. Kovač se je vrnil.

»Ivan, to je oče. Hitro se skrij, da dobiš čas, govoriti z njim in mu razložiti...« In potiska ga za veliko peč. Potem se, trepetajočih rok, vsede k šivanju. Po nesreči je ostala sinova čepica na mizi in to je prva reč, katero zapazi kovač pri vstopu. Mati v zadregi prebledi... Njemu je takoj vse jasno.

»Ivan je tu!« zakliče s strašnim glasom, vzame z blazno kretnjo sabljo s stene, skoči k peči, za katero se je skril sin. Ta se je naslonil na zid, da ne bi padel, ves blede od strahu. Mati stopi med oba.

»Lori, Lori, ne ubij ga! Jaz sama sem mu pisala, naj se vrne, ker ga rabiš v kovačnici...«

Prime ga za roke, ga objame, zdihuje. Otroci zakričijo v temni čimnati, ko zaslišijo jezne, nezane glasove.

Kovač utihne in pogleda ženo:

»Ti si mu torej velela priti!« ji reče.

»Dobro, jutri bom videl, kaj je treba storiti.«

Drugo jutro je Ivan zapazil, ko se je zbudil po težkem spanju, polnem mučnih sanj, da je v sobici, kjer je spal kot otrok. Skozi mala okna je pošiljalo solnce svoje žarke. Spodaj so udarjala kladiva nakovala. Mati je stala ob njegovem vzglavju, celo noč se ni umaknila od njega, tako zelo se je balja moževe jeze. Tudi stari ni šel spat. Do jutra je hodil po sobi, jokajoč, zdihujoč, odpirajoč in zapirajoč omare. In sedaj je stopil resen v sinovo sobo, opravljen za potovanje, s širokim klobukom in gorsko palico. Stopil je k postelji: »Halo... vstani!«

Sin, nekoliko zmešan, seže po uniformi. »Ne...« reče oče resno.

In mati opomni boječ: »Ljubi mož, saj nima druge obleke.«

»Daj mu mojo... jaz je ne rabim več.«

Ko se sin oblači, spravi Lori skrbno uniformo, kratko jopico in široke rdeče plače skupaj in napravi zavoj...

»Pojdimo sedaj dol,« pravi nato in vsi trije gredo tiho v kovačnico.

Vse je bilo pri delu. Ko je zopet videl veliko, prostorno kovačnico, na katero je zunaj tolikokrat mislil, se je spomnil sin na svoje detinstvo in kako se je igral v črnem prahu. Nekaj nežnega je objelo njegovo srce, rad bi si bil izprosil očetovo odpuščanje, a kadarkoli je odprl oči, vselej je bil zadel neumljen pogled.

Končno se je kovač odločil:

»Fant,« je rekel, »tu je nakovalo, tu orodje... vse je tvoje... in vse to zraven!« je pristavil in pokazal na mali vrt, ki je ležal zadaj, kopajoč se v solnčnih žarkih, dobro obiskan od čebel... »Panji, vinograd, hiša, vse je tvoje... Ker si žrtvoval čast zaradi teh reči, jih vsaj ohrani... Ti si tukaj gospod... jaz grem proč... Ti si dolžan Francoski pet let; jaz jih bom zate plačal.«

»Lori, Lori, kam greš?« je zaklicala uboga žena.

»Oče!« je prosil proseče sin. A kovača že ni bilo. Šel je hitrih korakov dalje in ni se okrenil...

Potem je prostovoljno vstopil v tretji polk, star 55 let.

(Konec.)

Daruite za azilni sklad PRL!

Okna v svet

Windsorski vojvoda najprej na pusto Hortobagy, potem na Semmering

DUNAJ, 31. avgusta. Pribočnik Windsorskega vojvode major Forwood je na svojem potovanju v Madžarsko prispel na Dunaj. Podal se je na tem svojem potovanju k madžarskemu baronu Pronayu, da vrši priprave za obisk windsorskega vojvode v septembru. Windsorski vojvodski par se bo podal na pusto Hortobagy, keir se bo udeležil lova na vodno divjad. Precej gotovo je, da se vojvodski par ne bo vrnil več na Koroško, pač pa se bo v oktobru preselil v bližino Semmeringa, kjer bo vojvoda najel neki dvorec, ker ima namen, da se bo na Semmeringu pečal z zimskim sportom.

Skrivnostno izginotje francoskega letalca

LONDON, 31. avgusta. Tukaj so zelo zaskrbljeni radi neznane usode mladega letalca Ruperta Delville, o katerem manjka od srede vsake vest. Deville je bil zapustil San Sebastian in je vodil svoje lastno letalo. Kot potnika je vozil nekega Marca Gonzalesa, ravnatelja neke znane velike tvrdke. Peljala sta se v Santander, da prisostvujeta vkorakanju frankovcev. Ko sta prispela na santandrsko letališče, sta padla v roke milicnikov in sta bila aretirana. Naslednjega dne je dobil Delville od republikanskih oblastev nalog, da pripelje nekega člana baskovske vlade v Gion. Delville je ta nalog sprejel, ker so mu grozili z ujetništvom, vendar pa ni od odhoda iz Santandra za njim nikakšnega sledu.

20 MRTVIH, 30 RANJENIH.

MEXICO CITY, 1. septembra. V bližini glavnega mesta se je pripetila težka avtobusna nesreča, ki je po sedanjih ugotovitvah zahtevala 20 mrtvih in 30 ranjenih. Avtobus je treščil s sirne gorske ceste v prepad.

ANARHIJA NA MORJU.

MARSEJ, 1. septembra. V marsejskem zalivu se je pripetil nov napad podmornice na tovorni parnik »Ciudad de Reos«, ki je bil oddaljen 30 pomorskih milj od francoskega pristanišča Cette. Napad je izvršila neka podmornica, katere pripadnost še ni ugotovljena. Žrtve še niso ugotovljene. Parnik je plul na poti iz Marseja v Barcelono.

REKORD BREZNOGEA PLAVALCA.

NEWYORK, 1. septembra. Breznogi plavalec Charlie Zebelman je preplaval 228 km dolgo progo reka Hudson od Albanyja, prestolnice države Newyork, do Newyorka v 6 dneh, 4 urah in 40 min.

BILANCA POLJSKIH NEMIROV: 41 MRTVIH.

VARŠAVA, 1. septembra. Izšel je komunik, ki se nanaša na stavko kmetov. Navaja se število mrtvih zadnjih nemirov, in sicer 41 mrtvih in 3 ranjeni.

FRANCIJA POŠLJE V ŽENEVO PRVO GARNITURO.

LONDON, 1. septembra. »News Chronicle« se v uvodniku peča s padajočo vrednostjo mednarodnega prava s posebnim ozirom na Španijo in Kitajsko. V uvodniku se navaja, da je treba dati mednarodnemu pravu novo veljavo. Francoska vlada jemlje svojo nalogo zelo resno in pošlje na jesensko zasedanje Društva narodov svojo prvo garnituro. List zahteva, da se predsednik vlade Chamberlain osebno poda v Ženevo.

Ptiške novice

Surov napad. Neki Šterbal Alojz je 29. avgusta t. l. spremljal svojo prijateljico do hmeljske sušilnice v Budino. Njegova prijateljica se je nato podala v sušilnico, da ji Rančigaj Ludvik, ki je ekonom pri Ornižu in ki se je ta čas nahajal v sušilnici, izroči ključ od stanovanjskih vrat. Pri tem je Rančigaj opazil Šterbala, ko je postajal za voglom sušilnice. Tudi ko je stopil ven in zgrabil Šterbala, da ga povede v sušilnico in si ga ogleda, ker ga radi teme ni mogel spoznati. V

Mariborske in okoliške novice

Ob slovesu Ferda Preloga

Sinoči se je poslovil od uradništva davčne uprave za mesto Maribor nje dolgoletni šef g. davč. inšpektor Ferdo Prelog, ki je vpokojen in ki je bil 31. avg. t. l. razrešen službe. Ob tej priliki se je zbral ves uradniški zbor v predstojniški sobi in se je poslovil od priljubljenega šefa naslednik g. višji davč. kontrolor Josip Sever, ki je v zanosnem govoru poudarjal velike vrline in odlike, ki so odhajajočega dičile kot vzornega šefa in tovariša. V spomin mu je uradništvo poklonilo razen krasnega šopka rdečih nageljnjev še lepo sliko s primernim posvetilom in podpisu vseh uslužbencev. Tudi mi želimo g. inšpektorju Prelogu, da v zasluženem pokoju uživa sadove svojega truda in dela ter v zdravju in zadovoljstvu doživi še mnogo srečnih let.

Filmski zvezdniki v Mariboru

Sinoči je pasirala naše mesto 24-članska ekspedicija tv. Ufa-Berlin, na potovanju v južno Dalmacijo, kjer bo v Dubrovniku in okolici filmala veliki film Il Gasperone. Poleg uglednih Ufinih tehniških moči, ki delajo na kameri, je med člani ekspedicije tudi svetovnoznana ljubka igralka Marika Röck in igralec velikega formata Johannes Hersters ter znana režiserska kapaciteta glavni režiser Jacobi. Imenovani so napravili mali izlet v okolico, nakar so nadaljevali pot v Dalmacijo.

Uredništvo in uprava »Jutra« in »Večernika« sta se z današnjim dnem preselila iz dosedanjih prostorov v nove prostore na Grajskem trgu 7, prvo nadstropje (bivši prostor »Ljudske samopomoči«).

Opozorilo. Uredništvo in uprava »Večernika« opozarjata, da ne odgovarjata za tiskarske napake v listu.

Odprta noč in dan so groba vrata. V Prešernovi ulici 20 je izdihnil v čestitljivi starosti 69 let višji sodni svetnik Wakovnik Ivan, na Betnavski cesti 5 73letni višji organist Geč Ivan, v Ribniškem selu 32 pa 71letni viničar Schnelder Ivan. V tuk. splošni bolnišnici sta preminila 56letna kuharica Kurbus Marija in 60letni občinski delavec Bračko Jakob. Žalujemo naše iskreno sožalje!

Iz sodne službe. Premiščeni so: Za kanclista X. položajne skupine k sreskemu sodišču v Celju Josip Gregorič, doslej zvančnik II. skupine pri sreskem sodišču v Laškem. Za kanclista X. pol. skup. k sreskemu sodišču v Vel. Laščah Josip Sedonja, doslej zvančnik pri sreskem sodišču v Murski Soboti. Za kanclista X. pol. skup. k sreskemu sodišču v Ribnici Irena Apatič, doslej zvančnica III. pol. skup. pri sreskem sodišču v Dolnji Lendavi. Za kanclista X. pol. skup. k sreskemu sodišču v Sevnici Franc Hetzl, doslej zvančnik III. pol. skup. pri sreskem sodišču v Mariboru. K okrožnemu sodišču v Ormožu Angela Obrar, pisarniška uradnica IX. pol. skup. pri sreskem sodišču v Sevnici. K sreskemu sodišču v Novem mestu Mirko Majcen, uradniški pripravnik X. pol. skup. pri sreskem sodišču v Mariboru. K sreskemu sodišču v Mariboru Edvard Hitzthaler, uradniški pripravnik IX. pol. skup. pri sreskem sodišču v Celju.

sušilnici je dal Rančigaj Štrbala dve zaušnici in ga nato sunil skozi vrata. Šterbal pa se je naglo okrenil, potegnil nož in zamahnil dvakrat proti Rančigaju, kateremu je pri tem prizadjal dva vbodljaja v levo roko in sicer prvega v zapetje, drugega nad komolcem. Poškodovanega Rančigaja so takoj odpeljali v bolnišnico, kjer se zdravi.

Kino. Dne 1. in 2. septembra se v ptujskem kinu predvaja film »Otroci sreče«, obakrat ob 20. uri. V glavnih vlogah Lillian Harwey in Willy Fritsch.

Kdo je apački storilec? Domnevajo, da je samomorilec v hajdinskem gozdu identičen z zloglasnim Potočnikom, ter se vršijo poizvedbe, da se ugotovi, če je Potočnik zares apački zločinec.

Sport. Mednarodna nogometna tekma med tukajšnjim SK Ptujem in SK Eggenbergom iz Eggenberga v Avstriji se je končala neodločeno v razmerju 3:3.

Jutri 2. septembra v mestnem parku promenadni koncert od 20.—21.30. Igra vojaška godba pod vodstvom kapelnika g. kapetana Jiránka.

Mala Nedelja. V nedeljo 5. septembra točno ob 3. uri ob vsakem vremenu staroznana velika sokolska tombola. Glavni dobiček Din 1500, veliko število dobitkov v vrednosti Din 12.000. Godba, ples!

Meddruštveni odbor mariborskih sokolskih društev bratsko poziva v se pripadnike mariborskih sokolskih društev, da se zanesljivo udeležijo proslave rojstnega dne Nj. Vel. kraja Petra II., ki bo predpoldan dne 6. t. m. na letnem telovadišču Sokola Maribor matica. Opozarjamo, da je udeležba strogo obvezna in bo kontrolirana. Imejtelji krojev v slavnostnih krojih, ostali pa v civilu z znakom. Pripadniki posameznih društev se zbirajo na letnem telovadišču svojega društva. Članj Sokola Maribor matice v Narodnem domu. Posamezna društva prikorakajo pred Narodni dom najpozneje ob pol 11. uri, odkoder se razvije povorka skozi mesto na letno telovadišče Sokola Maribor matica. V slučaju slabega vremena bo proslava v Narodnem domu. Zdravo! Odbor.

Sokol Limbuš priredi v nedeljo 5. t. m. ob 15. uri svoj letni telovadni nastop. Po nastopu prosta zabava s plesom. Igra vojaška godba. Za dobro kapljico in jedajo preskrbljeno. — Iz Maribora ugodne zveze: ob 12.30. in 14. z avtobusom, ob 14.32. z vlakom. Za povratek: ob 18.10., 19.30. in ob 23. avtobus, ob 20.25. vlak. V slučaju slabega vremena se bo vršila prireditve 12. t. m.

Vpisovanje v šolo Glasbene Matice Maribor bo od 1. do 4. septembra, vsak dan od 10.—12. in 16.—18. ure za vse instrumentalne oddelke. Reden pouk začne 2. septembra. Učenci lahko začnejo s poukom tudi kasneje ali se vpišejo naknadno.

Tečaj za slovensko in nemško stenografijo ter strojepisje prične na Legatovi šoli v Mariboru dne 10. septembra. Prijave in pojasnila vsak dan od 10. do 12., tudi ob nedeljah, v šolski pisarni, Vrazova ulica 4.

Polovična voznina. Jesenski ljubljanski velesejem bo od 1. do 12. septembra. Generalna direkcija državnih železnic je odobrila polovično voznino v Ljubljano od 27. avgusta do 12. septembra, za povratek pa od 1. do 17. septembra. Obiskovalci ljubljanskega velesejma, ki hočejo uživati 50% popust na železnicah, naj kupijo na odhodni postaji ali pri Putniku direktno celo vozno karto do Ljubljane in rumeno železniško legitimacijo za din 2.—. Železniške karte pri prihodu v Ljubljano ne smejo oddati, ker velja ta skupno z železniško legitimacijo, na kateri se potrdi obisk velesejma, za brezplačen povratek do odhodne postaje. Legitimacije za vstop na velesejem se kupijo v Ljubljani na velesejmu pri blagajnah.

Sprejem otrok v otroški vrtci šol. sester. Mestna občina mariborska bo sprejela na svoje stroške 40 otrok revnih staršev iz IV. mestnega okraja (koroško predmestje) v otroški vrtci č. šolskih sester v Samostanski ulici. Sprejemali se bodo le otroci od 4. do 6. leta. Revni starši, ki prosijo za sprejem otrok, naj se zgledajo ob uradnih urah v socialno-političnem oddelku mestnega poglavarstva, Rotovski trg 9, do 6. septembra t. l.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Maverjeva in Vaupotova lekarna.

Jasno in toplo vreme napoveduje dunajska vremenska napoved za danes.

Poštna pristojbina za Rdeči križ. Ravnateljstvo pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani razglašajo: Ministrstvo za pošto, telegraf in telefon je na podlagi zakona o Društvu Rdečega križa odredilo, da se mora v času od 19. do 25. septembra t. l. plačati za vsa navadna in priporočena pisma, dopisnice, razglednice, navadne in vrednostne pakete ter za telegrame v tuzemskem prometu obvezna posebna pristojbina za Rdeči križ v znesku 50 par. Za ostale poštnje pošiljke, kakor tudi za one pošiljke, ki so po zakonu poštnine proste, se ta pristojbina ne plača. Za pošiljke v inozemstvo plačilo pristojbine ni obvezno. Pristojbina za Rdeči križ se plača s posebnimi znamkami Rdečega križa.

Zadnje telefonične vesti

KITAJSKA OBŽALUJE INCIDENT S »PRESIDENTOM HOOVERJEM«.

WASHINGTON, 1. septembra. Tukajšnji kitajski poslanik je izrekel državnemu tajniku Cordelu Hullu obžalovanje radi kitajskega bombardiranja ameriškega parnika »President Hoover«. Po razgovoru s Hullom je izjavil poslanik novinarjem, da prevzema Kitajsko polno odgovornost za dogodek in da je pripravljena ustreči zahtevi po zadoščenju in odškodnini.

700.000 KITAJCEV BEŽI IZ NANKINGA.

NANKING, 1. septembra. Doslej je pobegnilo iz Nankinga in okolice okoli 700.000 oseb, predvsem Kitajci, ki so odpotovali v južnokitajske province.

500 DRUŽIN BREZ STREHE.

LIMA, 1. septembra. Radi ogromnega požara je bilo vpepeljeno mesto Jaen v bližini Catamarca. 500 družin je brez strehe. Vlada je uvedla obsežno pomožno akcijo.

ŠPANSKE BORBE.

BILBAO, 1. septembra. Frankovci so odbili srdite napade valencijskov na aragonski fronti pri Elciti. Na santandrski fronti prodirajo frankovci v smeri San Vincente de la Varcera.

Enodnevna borza... Pasantje, ki so danes dopoldne šli mimo poslopja tukajšnje realne gimnazije, so lahko opazili več sto dijakov in dijakinj, ki so se živahno udeleževali kot prodajalci ali pa kot kupci najrazličnejših knjig, ki jih rabijo za šolanje. Bila je to pravcata borza, ki je potekla zelo živahno in hrupno. Trajala je skoro ves dopoldan. Slične borze so se vršile tudi pred poslopji ostalih mariborskih srednjih šol, vendar pa je bila najživahnejša pred realno gimnazijo.

Kam...? Z doma je neznanokam pobegnil 14letni Slavko Pipenbacher, sin uslužbenca delavnice državnih železnic, stanujočega v Maistrovi ulici 222 na Tezmem. — Policija išče tudi 15letnega Kurta Uhlerja, ki je pred dnevi pobegnil iz stanovanja svoje tete v Magdalenski ulici 17.

Vlomilska sodrga. V Vesnaverjevo parno žago na Meljski cesti 84 so danes ponoči vlomili doslej še neznani in neizsledeni storilci, ki so iz parnega stroja demontirali 40 rešetk ter s plenom izginili brez sledu. Škoda znaša okoli 600 dinarjev. Storitve išče sedaj policija.

Znova je izbruhnil ogenj danes ponoči na pogorišču starega mestnega stolpa na Pristanu. Poklicani mariborski gasilci so ogenj v teku pol ure zopet pogasili. Policija je izdala nalog, da se morajo predmeti iz stolpa odstraniti, ker vata še vedno tli in pa drugi odpadki, ki razširijo neznosen smrad.

Invalidom. Mestno poglavarstvo Maribor, vojaški urad, poziva vse vojne invalide, priznane in nepriznane, ki bivajo v Mariboru, da se javijo v mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg št. 11, soba št. 3 radi vpisa v evidenco. S seboj je prinesiti vse invalidske listine.

Letošnje leto je bič za našega obmejnega kmeta: deževje, boleznj, gosence — vse gre na njegove sadeže in mu jih skrajno uničuje. Skoro povsod ista slika: otava v nižinah v vodi, kapusnice oglodane, fižol rjast. Golazen gre sedaj na repo. Ljudje so zaskrbljeni in se boje zime, osobito ko jim krompirjeva gniloba (na gomolju) uničuje njih drugi kruh. — Vprašanje je, kaj bo s sadjem, ki tudi podleaga gnilobi. V takih vlažnih dneh ni pričakovati, da bi bilo v vinogradu kaj prida, vreme je kot nalašč za grozdno ple sen (oidium). — Starj možje tožijo, da ne pametujejo tako bolezenskega leta. Siromašnejši kraji z malimi zemljakji bodo nedvomno stradali. Dolžnost poklicanih je, da o tem razmišljajo in ukreduje vse potrebno, da se prizadetim kakorkoli pomaga.

Na torkov živinjski sejem v Mariboru dne 31. avgusta je bilo prignanih: 9 konjev, 15 bikov, 130 volov, 485 krav in 13 telet, skupno 652 komadov. Povprečne prodajne cene so bile: debeli voli od 4.50 do 5.75 din za kilogram žive teže, poldebili 3.75—4.85, plemenski voli 3.40—4.75, biki za klanje 3.30—4.50, glavne krave debele 3.75—4.80, plemenske krave 3.15

Pohorski Vintgar

Številni planinci in izletniki, ki niso hoteli k Sv. Trem kraljem po poti čez Tinje, ali čez Šmartno, so iz Slovenske Bistrice najraje šli po grajščinski plovnici ali riži ob potoku Bistrica. Plovnica je privatna last grajščine ter služi tekom 30 let za plovbo bukovih drvi ter plovov iz planinskih grajščinskih gozdov izza Velikega vrha. Prej so drva plovili kar v potoku — in ob njem so stali ter spremljali na obeh straneh številni drvarji, da se ni kje preveč zataknilo. Pred 30 leti (letos je obletnica) so pa zgradili z velikanskim trudom in stroški plovnico s številnimi zapornicami — in steze ob potoku so se zarastle ter skrile v grmovju in travi. Plovnica pa je služila, kadar ni vode v njej, za pot številnim drvarjem, pohorskim kmetom ter številnim planincem, odkar je zgrajen »Planinski dom« pri Sv. Trem kraljih. Za časa plovbe in v dežju je plovnica ali »riža« nedostopna, vrtoglavi tudi sicer nevarna, posebno na krajih, kjer jo preko potoka in skal nosijo do 10 metrov v višini močni stebri.

Da pa se osigura stalen in siguran dostop, je letos podružnica SPD v Slovenski Bistrici zgradila z velikimi stroški novo pot, ki je deloma obnovljena steza drvarjev, kakor tudi del rimske ceste, ki je vodila od znanega rimskega kamnoloma marmorja. Iz tega kamnoloma so številni rimski spomeniki v Celju, Ptuj in vsi spomeniki na Pohorju in okolici. Med temi je zelo znan »Orfej med Levi« v cerkvenem zidu na Šmartnem.

Te dni dogotavljajo tesarji brvi in most k rimskemu kamnolomu ter mostič za dostop k prelepemu slapu potoka Bistrice nazvanem od domačinov »Šum«, velikem 15 m. Še dva sta za njim, samo manjša. Nad »Šumom« pa kipijo navpične stene Ančnikovega gradišča. Oboje še čaka: prazgodovinsko gradišče raziskovalca zgodovinarja, da najde rov do potoka Bistrice, kjer so dobili pitno vodo, stene pa, obrastle z bršljanom in mahom, čakajo drznih plezalcev. — Do sten vodi nekaj kamnitih stopnic — na-

zvanih »turške štenge«, do baje zazidane v gradišče, kjer kar bobni korak, najbrž le v veliko klet...

Nad slapom zapušča nova pot divjo sotesko Bistrice, nazvano »Pohorski Vintgar« — in te vodi po malo strmih bregu Malega vrha ali Podvrha, mimo kapelice Sv. Urha, ter pod njo izvirajočega mrzlega studenca, ki je v prejšnjih stoletjih bil baje zdravilen in so dolinci v trumah hodili zajemat zdravilno studenčnico ter so ozdraveli od kužne bolezni. Kmalu dospemo do cerkvice Sv. Urha — Tinjske podružnice. Kolovoz pelje dalje po gozdu po ravnem, kakor da stopaš po promenadi v drevoredu in sicer do Grehovega križa v Planini. Tam se nova pot združuje s staro potjo Slov. Bistrica—Tinje—Veliki vrh.

Ta nova pot te pelje mimo potoka s kaskadami in streljajočimi postrvmi, mimo dveh kamnolomov, banovinskega in rimskega, mimo treh slapov »Šum«, Ančnikovega gradišča, kapelice, pohorske cerkvice — skozi gozdove, polja z žitom in travnike z dišečo pokošeno travo, polno planinskih rož, zopet po belo peščenih cestici do idile — ovčke v solncu in sencah okoli Grehovega križa, kjer je pred desetletji stari kmet Greh v snegu za vedno zaspal. In še dalje — malo strmo — mimo vasice Planina ter zadnjih planinskih kmetov in drvarjev — do stare velikanske cerkve s tremi ladjami Sv. Trije kralji, ki so jo baje zgradili celjski grofje — romarska pot prejšnjega stoletja z znamenito oljnatno sliko na deski, z okovi turškega ujetnika iz Planine, ki se je s priprošnjo k Sv. Trem kraljem rešil turškega suženjstva ter se vrnil v domači kraj. — Tik ob cerkvi je velik, moderen »Planinski dom«, last SPD Sl. Bistrica. Odtod te vodi pot še na Veliki vrh 1347 m k razglednemu stolpu, od tam pa še k Črnemu jezeru, ki je kakor zasnan potopljen svet iz bajke, tako je čudovito lepo, tiho v plazučem se boru... Da, prelep je »Šum«, gozd, travnik, jezero. Veliki vrh, planinska cerkev trikraljevska...

Pot bo otvorena v nedeljo, dne 5. sep-

tembra 1937 z veliko slavnostjo pri »Planinskem domu« pri Sv. Trem kraljih na Pohorju. Iz prijaznosti sodeluje 50 pevcev, članov Celjskega pevskega društva pod vodstvom pevovodje g. Josipa Šegule. Z otvoritvijo proslavlja delavna podružnica ob enem 15letnico svojega obstoja. — Josip Tomažič.

Radio

Radio Ljubljana. Spored za sredo dne 1. septembra: ob 10: Premos otvoritve ljubljanskega velesejma. — 12: Plošče. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče. —

14: Vreme, borza. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Šah. — 20: Harmonika in citre (plošče). — 20.10: Mladinska ura: Eno in drugo še o glasbilih (g. dr. Anton Dolinar). — 20.30: III. koncert oddelka zbora Glasbene Matice: Narodne in Košarjeve zbirke v F. Adamičevi prireditbi. Vodi ravnatelj g. Albin Lajovic. — 21.15: Podoknice (plošče). — 21.30: Radijski orkester. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Radijski orkester.

V vsako slovensko hišo »Večernik«!

Razno

UČENKA

k nemški družini v Mariboru se sprejme na hrano in stanovanje. Mogoče je priključek k družini. Istočasno se lahko tudi daje pouk v nemščini. Naslov v upravi lista. 4815

»OBNOVA« FR. NOVAK kompletne stanovanjske opreme v Jurčičevi ul. 6, sprejema vsa naročila, kar je opustila Vetrinjsko 7 in Koroško 8. 4813

Če hočete res dober VINČEK piti, potem morate v gostilno »Prešernova klet« priti. Sprejemamo tudi abonente. 4801

Posest

HIŠA

enodružinska, s velikim vrtom, zidana, na prodaj za 28.000 Din. Informacije: Pobrežje, Gosposvetska ul. 56. 4821

Kupim

KUPIM KNJIGE za II. razred realne gimnazije. Vilharjeva 6-I. 4818

Prodaj

Novi, moderni VOZIČEK na prodaj. Vprašati Livada 5. 4820

VIOLINA IN BRAC poceni naprodaj. Vprašati Vetrinjska 13. 4819

Stanovanje

ŠTIRI DIJAKE sprejemem na stanovanje in hrano. Zmerna cena. Ob brengu 16-I. 4830

STANOVANJE soba in kuhinja, se odda s 1. oktobrom mali družini. Smetanova ul. 50. 4826

SPREJMEM GOSPODIČNO na hrano in stanovanje. Cankarjeva I-II. 4825

SPREJMEM DIJAKA ali dijakinjo trgovskega tečaja v svo oskrbo k domačemu dijaku. Pomoč pri učenju. Istotam oddam kabinet. Palača Pokojninskega zavoda, Verstovškova ul. 4-I, desno. 4824

ODDAM SOBO IN KUHINJO v dr. Verstovškovi ul. na Pobrežju. Vprašati Koroška cesta 18, Maribor. 4814

Stanovanje išče Morske ripe

Zakonski par brez otrok išče STANOVANJE lepo, zračno in suho sobo z dobrim štedilnikom v okolici magdalenskega okraja. Naslov pustiti v upravi. 4823

Službo dobi

SOBO s posebnim vhom in hrano oddam. Vrbanova 28, pritličje. desno. 4828

Službo išče

MESTO GOSPODINJE išče starejša oseba samo za hrano in stanovanje. Izve se Sokolska 13, Studenci. 4817

v največji izbiri, pripravljene na razne načine. Polenovka po tržaškem načinu Vino prvovrstno visko. — Gostilna

„OTOK VIS“

Sodna 16

M. A. Ložec

SIRITE »VEČERNIK«!

Za začetek šole in jeseni

otroške patent nogavice dinarjev
bombažne in flor od velikosti 1 9- 6- 3-

za deklice in deške dokolenice
v štirih kvalitetah 13- 10- 7-

damske nogavice za gospo-
dinstvo gladke in rebraste 10- 8- 6-

damske flor nogavice
v vseh modnih barvah 16- 13- 10-

damske svilene nogavice
najboljša kvaliteta 29- 20- 14-

otroška konfekcija

klotasti plašči, predpasniki, deške obleke in obleke za deklice v največji izbiri pri

C. B ü d e f e l d t

Vabilo na 30. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Cirkovcah r. z. z. o. z.

ki se bo vršil dne 6. septembra ob pol 9. uri predpoldne v hiši g. tajnika Ivana Ekarta.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelnika.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka z dne 25. 9. 1936 in 31. 12. 1936.
5. Slučajnosti.

STENICE in drugi mrčes, ki vas nadleguje v vaših stanovanjih uničuje

Desinsekcijski odd. MP Orožnova ul. 2/I, Maribor

Jamčimo za diskretnost in uspeh.

1128

Skrivnosti

12

Ni pokazal, kako je nezadovoljen. Je dovoljeval, da se shajata, da bi vse to z eno samo besedo lahko bil prepričan... Zakaj to?

»Jaz ne vem.«

»Toda jaz mislim, da razumem.«

»Zakaj tedaj?«

»V tej družini, sin moj, je neka skrivnost. Jaz ne vem še ničesar, pa bom izvedel. Ta človek je mogočen, ker je bogat. Srečal sem ga nekaj kratov. Njegov pogled je zloben; nekaj časa sem se pogosto shajal z Everardom; morala sta govoriti o nas. Ponavljam ti: previdni moramo biti!«

Besede mojega očeta so bile malo nejasne in se niso naslanjale na nobeno go-

tovo dejstvo. Dasi sem bil navajen, vedno ga brezpogojno ubogati, se to pot nisem veliko zmenil za njegov opomin in nisem več mislil nanj.

In vendar, gospod Karlo! Nekaj dni pozneje je pogorela hiša nekega Everardovega prijatelja — in moj oče je bil obtožen, da je zažgal!

»Kako vendar?« je vprašal kurat.

»Nesreča!«

»Pa morali so dokazati!«

»Dobili so se tudi dokazi. Ta dan je šel moj oče v mesto in se je vrnil zelo pozno.

To je že bilo sumljivo.«

»Ali ni nikogar srečal?«

»Srečal je samo Everarda.«

»Torej!«

»Edini Everard bi bil mogel rešiti mojega očeta, toda on ga je sovražil in ni hotel pričati. Šel sem k njemu, pokleknil

pred njim in ga prosil, pa me je sirovo zavrnil.«

»Kako?«

»Ničesar ne bom izpovedal, mali — mi je rekel — kajti gospod Lanson mi je rekel, naj ne povem ničesar.«

»Gospod Lanson?« je vprašal kurat in je vztrepetal.

»To je Armandin oče!«

»Čudno, čudno.«

»Ali ga poznate?«

Gospod Karlo je za trenutek utihnil in stopil parkrat po sobi, očividno razburjen, in se je potem vrnil k mladeniču. Zdelo se je, da ga je ime, ki ga je mladenič ravnokar izgovoril, pripravilo na druge misli.

»In kako se pišete Vi, prijatelj?« ga je vprašal bolj lubeznivo.

»Leon Gotijč, gospod kurat,« je odgovoril mladenič.

»In ste stari petindvajset let?«

»Da gospod kurat.«

Zopet sta za trenutek utihnila, potem pa je kurat mirno nadaljeval:

»To, kar ste mi pripovedovali, je zares zelo čudno. Zlasti se čudim, da Vašega očeta ni rešila njegova častivredna preteklost, njegovih dvajset let poštenja in spoštovanja, ki ga je užival.«

»Res je, gospod kurat,« je odgovoril Leon, »toda tudi v tem so skrivnosti, ki se doslej še niso pojasnile.«

»Kakšne skrivnosti?«

»Moj oče je radi stroškov, ki jih je imel z mojo vzgojo, moral precej obtežiti svoje premoženje. Vsi so vedeli, da ne živi v bogve kako sijajnih okoliščinah. Zato so se tudi zelo začudili, da so naslednjega dne, ko so ga zaprli, našli v naši hiši veliko vsoto denarja, o katerem oče ni mogel povedati, odkod je prišel.«

»Toda kako si je on razlagal to?«

(Dalje.)